WATERSCHAP Hunze en Aa's

Runde

De Ruiten Aa ontsprong heel vroeger een stuk zuidelijker, in de buurt van het Bargerveengebied. Een moerassig gebied met een groot binnenmeer, het Zwarte Meer geheten. Als er erg veel regen viel kon dit 'overlopen' en zocht het water zijn eigen weg. Hierdoor kon de beek ontstaan.
In de tijd van ontginning van het veen rond 1900, werd de Verlengde Hoogeveense Vaart gegraven. Door de ontginning liep het veenmeer in feite leeg in deze lager gelegen vaart. De mensen vestigden zich op de kruisingen van kanalen en zo ontstonden de karakteristieke lintbebouwingen in de veenkoloniën. De dorpen Zwartemeer, Bargercompascuum en Emmercompascuum zijn hiervan een voorbeeld. Door de aanleg van de Hoogeveense Vaart was de afwatering via de beek niet meer nodig en werd deze gedempt. De contouren van de veenbeek bleven aanwezig in het landschap. Het waterschap wil samen met andere organisaties het Bargerveen, de Runde en de Ruiten Aa weer op elkaar laten aansluiten.

Emmercompascuum

Herstel van het Bargerveen 1

Het Bargerveen is een van de weinige levende hoogvenen in Nederland. 'Levend' betekent dat de mossen die zorgen voor veenvorming nog steeds kunnen groeien. Het is een gebied met grote natuurwaarde en moet daarom behouden blijven. Het Bargerveen is in internationaal verband benoemd als 'wetland' en beschermd natuurgebied.

Wil het hoogveen blijven groeien dan moet het waterpeil in het gebied hoog genoeg blijven. Tegelijkertijd mag de omgeving geen natte voeten krijgen. Daarom is een plan opgesteld ter verbetering van de waterhuishouding in het gebied en het behoud van het hoogveen.

Kade

Om het waterpeil hoog te houden en natte voeten in de omgeving te voorkomen is ruim 10 kilometer kade in en om het gebied aangelegd.

Meerstalblokken

Midden in het Bargerveen liggen de Meerstalblokken, het meest onaangetaste stukje levend hoogveen. Als het veel regent loopt het water er aan beide zijden uit. Daarom zijn op verschillende hoogtes, hoog en laagwaterbekkens aangelegd (retentiebekkens) om het water op te vangen.

Schoopdomp

Aansluiting Runde op Ruiten Aa 2

Om de oorspronkelijke aansluiting van de Runde op de Ruiten Aa beek te herstellen is onder het Ruiten Aa kanaal bij Ter Apel een duiker (in de vorm van een buis) aangelegd. Het water uit de Runde kan hier met maximaal 1 m³ (=1000 liter) per seconde door stromen. Niet meer want anders zou in het Ruiten Aa-gebied water overlast kunnen ontstaan.

Landbouwwater gescheiden 5

Voorkomen wordt dat de landbouw rondom Bargerveen en de Runde afwatert in de nieuw gegraven Runde. Daarom komen er geen meststoffen uit de landbouw in het schone Rundewater terecht.

Een van de vijf verbindingen van het kassengebied naar de Runde

Bergingsgebied voor gietwater 5

De tuinders in het 'Rundedal' gebruiken het water uit Bargerveen en Runde als gietwater voor de gewassen. Het overtollig regenwater uit het Bargerveen stroomt via een natuurleiding en via de Runde richting een 7,5 ha groot bergingsgebied. Het water mengt zich hier met het regenwater afkomstig van de kasdaken en de door grondwater gevoede gietwaterplas, die hiervoor een verbinding met de Runde heeft gekregen. Resultaat is volop schoon water voor gebruik in de tuinbouwcentra tussen Klazienaveen en Barger-Compascuum.

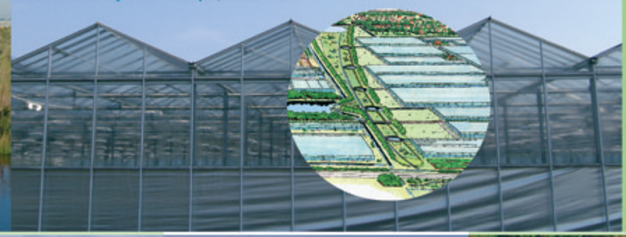

Fort van het Water 3

Het Fort van het Water is een kunstwerk, een vorm van 'landart' door Jeroen van Westen, gerealiseerd in een nieuw aangelegde kronkel van de Runde. Het bevindt zich op de plaats van het voormalige Fort Roswinkel dat deel uitmaakte van de vestedingslinie in het 'Bourtangermoor'. De naam en de wallen van aarde en ijzer verwijzen hiernaar. Het waterfort kan ook dienen als openluchttheater.

Riool-overstorten

Belangrijk doel van alle plannen is verbetering van de waterkwaliteit. Om dit mogelijk te maken dient het vuile water uit bijvoorbeeld riolen gescheiden te blijven van het schone water in de beek. De nog aanwezige rioloverstorten op de Ruiten Aa zijn daarom verwijderd en particuliere ongezuiverde lozingen in het buitengebied zijn voorzien van speciale IBA-systemen (individuele behandeling afvalwater). Hiervoor heeft het project 'Westerwolde Schoon' zorggedragen.

Vistrappen 4

Vissen moeten zonder hindernissen stroomopwaarts door de Runde en Ruiten Aa kunnen zwemmen om te paaien. Daarom zijn bij hindernissen als stuwen en sluisjes vistrappen gemaakt. Vissen kunnen via de kunstmatige drempels (trappen) in het water de hindernis trapsgewijs nemen.

Wulpenwerk

TEN 0

Het Rundeproject is onderdeel van het Europese Transnational Ecological Network (TEN) dat werkt aan één groot Europees ecologisch netwerk, waarin dieren weer op reis kunnen van het ene natuurgebied naar het andere.

Otter

Wandelroutes

Er zijn prachtige wandelroutes aanwezig in het gebied. Zo voert het Noaberpad, een internationaal langeafstandswandelpad (LAW), voor een deel langs de Runde en de Ruiten Aa (www.nivon.nl).

Landgoed Scholtenszathe

De Runde stroomt langs dit landgoed dat landbouw, recreatie, landschapsarchitectuur en natuurbouw verbindt. De aangelegde natuurvriendelijke oevers, poelen en huisplaatsen getuigen hiervan (www.scholtenszathe.nl).

Veenpark

In dit attractiepark bij Barger-Compascuum komt u meer te weten over het ontstaan van het Veerkoloniale gebied. De Runde stroomt door het park (www.veenpark.nl).

Infoborden

Langs de Runde zijn acht informatieborden geplaatst door de partners binnen het Rundeproject